

PECÍTÝ

PŘÍMA NÁPADŮ

mňam

Jak vaří

hvězdy

na návštěvě

Proč Vinnetou maluje obrazy?

Kdo vyhrává traktor?

Výsledky soutěže
o superkozlika

dům a byt

Podkroví pro mladou generaci

zahrada

Tajemné kamélie

Příležitost pro perlorodky

O překrásných barevných perlích vyráběných v žáru plynového hořáku navýjením vlákna z tavicích se skleněných tyčinek jsme již na stránkách Receptů informovali. Uplynulo však půldruhého roku, a tato technika se ještě víc přiblížila možnostem laiků, kteří mohou pracovat pouze doma v bytě. Zatímco dříve bylo k dosažení žáru až 1200 °C zapotřebí bomby s propanem a další velké lahve s kyslíkem, dnes vystačíte s obyčejným propan-butanem, na kterém dosud leckde připravují obedy...

Připravil: Jiří Savinec, **foto:** autor

Výroba skleněných perlí je zejména v zemích západní Evropy a také v USA oblíbeným koníčkem spousty žen v domácnosti. Pro mnohé představuje toto nevšední umění zdroj přjemného vedlejšího příjmu. O skleněné šperky je tam totiž nebývalý zájem, stejně jako o samotnou

techniku jejich výroby. Jednotlivé barevné kuličky – perle – se vyrábějí navýjením nitě z tavicí se skleněných tyčinek. „Abyste ovšem sklo dalo dobře tvarovat, vyžaduje teplotu kolem 1100 °C, což až dosud umožňoval pouze hořák na propan, jehož žár podporoval kyslík přiváděný ze samostatné tlakové lahve. Při-

tomnost kyslíkové bomby v bytě s sebou ovšem nese značné bezpečnostní riziko a vyžaduje navíc zvláštní povolení,“ upozorňuje Jaroslav Švácha z firmy TGK, jež se zabývá nejen prodejem skla a potřeb pro jeho zpracování, ale i pořádáním specializovaných seminářů na toto téma pro nejširší veřejnost.

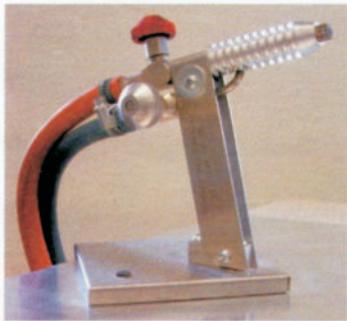
„Proto byly „domácí perlorodky“ odkázány na malé hobby lahve s plymem, které připomínají sprej. Ty však vydrží jen krátkou dobu, navíc plamen nedosahuje potřebného žáru. Sklo se taví jen zvolna a rychle pak znova tuhne.“

Rozhoduje teplota

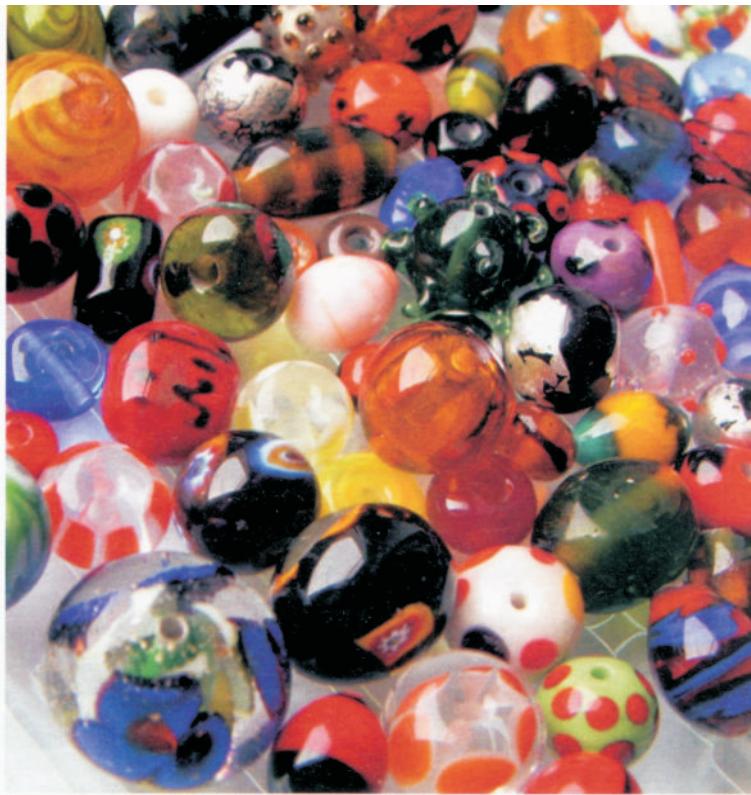
Velký posun ve výrobě skleněných perl přinesl podle ing. Švácha vývoj nového typu hořáku, přizpůsobeného ke spalování obyčejného propan-butanu. Ten je běžně k dostání za poměrně zajímavou cenu a navíc nevyžaduje zvláštní bezpečnostní opatření (kyslík je výbušný, propan-butan nikoli!). „Nový hořák má oproti jiným hořákům na propan-butan se liší tím, že jeho plamen si přisává kyslík ze vzduchu.“

Tento nový typ hořáku umožňuje výrobu skleněných perlí i doma takříkajíc na koleně. Oproti jiným hořákům na propan-butan se liší tím, že jeho plamen si přisává kyslík ze vzduchu

Až dosud musel mít každý zájemce o výrobu skleněných perlí k dispozici hořák na propan a kyslík (snímek dole)

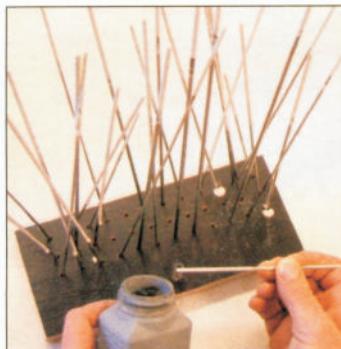
„Samotná technika zpracování barevných skleněných tyčinek v modravém plameni vyhlíží velice snadno a přímo láká k vyzkoušení. Tato práce ale jednoduchá není a vyžaduje trochu cviku,“ radí Sárka Brožová, která umění výroby skleněných perl předvádí zájemcům z řad laiků v rámci odborných seminářů. „V první řadě se musíte naučit pracovat s plamenem – jeho teplota totiž není všude stejná (nejvyšší je ve špičce). Jistou zručnost vyžaduje také navýjení roztaveného skleněného vlákna na ocelový drát opatřený vrstvou oddělovací hmoty. Bez ní by se sklo k drátu beznadějně přilepilo a perla by po vychladnutí nešla sejmout. Drátem s rodicím se skleněným zázrakem je na vše zapotřebí v plameni neustále otáčet, aby se rovnoměrně prohříval a nedeformoval se.“

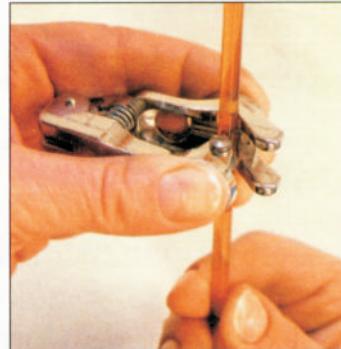
Hrátky se sklem

Potřeb a pomůcek zde není zapotřebí mnoho. „Základním materiélem jsou tyčinky z barevného skla s nižší teplotou tání. Potřebovat budete i pár rovných kousků ocelového drátu a speciální oddělovací hmotu, do které se konce kovových tyček namáčejí a pak se nechají zaschnout. Důležitý je rovněž vhodný pracovní stůl opatřený malou plochou odolávající vysokým teplotám (stačí malý plechový plát) a žáruvzdorné pomůcky pro lepší tvarování vznikající perle,“ říká Sárka Brožová. Podle ní je velice důležitá také poslední fáze, tedy chlazení hotového díla. „Běžně se používá kastrol naplněný vermiculitem (speciální chladicí hmota podobná písku), který se jen opatrně temperuje na malém elektrickém vařiči. Hotové perle se totiž musí chladit velice zvolna (asi 2 hodiny), jinak by popraskaly.“ Podle zkušeností ze zahraničí se jako chladící médium v praxi skvěle osvědčil také obyčejný dřevěný popel.

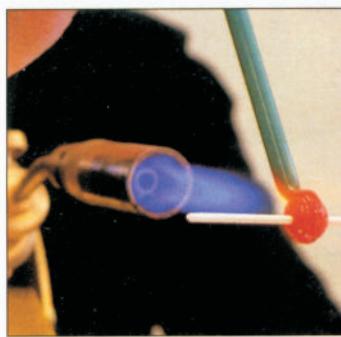
Po zvládnutí několika základních kroků nabízí technika tvorby skleněných perlí veliký prostor i pro vlastní tvorivosť. Spojivá nejen v kombinaci různých barev, ale i ve způsobu jejich zpracování do podoby zářivě duhových kuliček. Ty se po vychlazení dají z ocelového drátu snadno sejmout a navléknout na nit do podoby elegantního náhrdelníku...

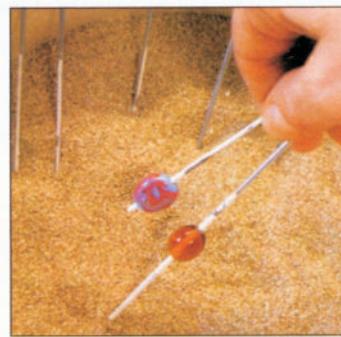
1 Rovný drát je zapotřebí zkrátit na délku asi 25 cm. Jeho konce se poté musí opatřit speciální oddělovací hmotou

2 Dlouhé skleněné tyčinky je nutné před započetím práce nařezat pomocí tohoto speciálního řezáku na kratší kousky

3 Tavení tyčinek v plameni a navýjení vznikající skleněné niti na ocelový drát vyžaduje poměrně velkou zručnost, ačkoliv tak vůbec nevypadá

4 Hotové perle je zapotřebí zvolna chladit ve speciálním médiu, které připomíná na počátek písek. Hrnek s ním se zahřívá na malém vařiči

Sárka Brožová výrobu skleněných perlí vyučuje v rámci specializovaných seminářů

EXTRA tip

■ Chcete si vyzkoušet výrobu barevných skleněných perlí i půvabných šperků z nich? Potom se můžete přihlásit do dvoudenního semináře, který pro veřejnost pořádá firma TGK od 16. do 17. dubna 2005. Pod vedením školených lektorů se naučíte práci s novým typem horáku i všechny finty, které jsou při této práci zapotřebí. Navíc si můžete veškeré potřeby, pomůcky i materiál pro další práci doma na místě zakoupit. Kontakt najdete v adresáři na straně 49.

— PLACENÁ INZERCE —

DREMEL

Mistr na detaily

Představujeme Vám značku Dremel®, která zaujímá vedoucí postavení na světovém trhu multifunkčního mikronáradí. Model Dremel® MultiPro® lze použít s více než 150 druhy příslušenství a přídavných zařízení a práce s ním Vám půjde opravdu od ruky. Spusťte jeho 35 000 otáček za minutu a vše zvládnete snadno a pohodlně – řezání, rytí, gravírování, broušení, leštění, a to na všech typech povrchu. Dremel® nabízí několik různých modelů a souprav, které splní veškerá Vaše očekávání.

Život je o detailech.

www.dremel.cz